



# Hem dolar al hem kredi yok de

**İSTANBUL** Sanayi Odası Meclisi'nin temmuz toplantısına katılan Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, sanayicileri yerin dibine soktu. ISO üyeleri dahil ucuz krediyi alanların döviz aldığına dikkat çeken Kavcıoğlu, "Elimizde liste var. Hem dolar al hem de kredi yok de. Ucuz kredi alıp döviz alamazsınız, bu kaynak üretime gitmez. 150 milyarlık paket açtık, 2 yıl ödemesiz, yüzde 9 faizli. 35 yıllık bankacıyım böyle finansman görmedim. Kümes hayvancılığı için geliyorlar. Çip için, yüksek teknoloji ürünler için gelin" dedi. Yüksek maliyet ile krediye erişime zorlanmaktan yakınan

sanayiciye tarihi bir ders veren Kavcıoğlu, Eximbank kaynaklarını 30 milyar dolara çıkardıklarını, faizi düşürdüklerini belirtti.

## DÖVİZ HASTALIĞINIZ VAR

Kavcıoğlu, "Yüzde 12 ile 1 yıl vadeli kredi var, kullanın. Kaynak var, faiz düştü, şikâyeti anlamıyorum. Döviz hastalığınız var. Kimse döviz bozmuyor" dedi. Yüzde 10-11 ile kaynak varken limitlerin yarısının kullanılmadığını ifade eden Kavcıoğlu, "Finansmanda tarihi dönem yaşıyoruz. Bu yılın ilk yarısında 3 kat kredi kullandırıldı. Tam 1 trilyon lira. Biz bu dayığı niye yiyoruz. Hedefli kredinin önünü

açtık. 1 trilyonun yarısını kamu bankaları verdi, faizi 15.8. Bu paraları kim aldı? Özellerde daha yüksek. 20-22'nin üstünde kullanmayın" diye konuştu.

## 55 MİLYAR DOLAR ALDILAR

Eximbank kaynağı hesabındayken dolar alanların olduğunu söyleyen Kavcıoğlu, "Yarın KKM dönüşü varken bugün kredi kullanmak istiyor. Şirketlerin bankalarda 90 milyar doları, yurtdışında da 20 milyar doları var. 15 milyon doların üstünde kredi kullanan firmalar ucuz kredi ile 10 milyar dolar aldı" dedi.

Firmaların 24 Şubat'tan bu yana 55 milyar dolar aldığıнын



altını çizen Kavcıoğlu, "ISO üyesi 250'den fazla firma var. Para politikamızı değiştirmeyeceğiz. Eximbank kredisi çekip döviz alıyorlar. Bu kanalla son 2-3 yılda 70 milyar dolar alınmış" diye konuştu.



Merkez Bankası Başkanı ve sanayicilerin bir araya geldiği toplantıda tansiyon yükseldi

# SANAYİ ODASINDA DÖVİZ VE

# STOKÇULUK KAVGASI



## Sert suçlamalar

TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu, İstanbul Sanayi Odası'nın üyelerinin önünde yaptığı konuşmada sanayiciye sert suçlamalar yönelterek, TL kredilerle döviz ve araç satın alındığını söyledi.

## Erdal Bahçivan: Ben de sizi sorumluluğa davet ediyorum

TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun, ucuz kredi ile döviz alan firmaları açıklamaları için sorumluluğa davet ettiği ISO Başkanı Erdal Bahçivan ise şunları söyledi: "Tarihi bir toplantı yapıyoruz bugün. Siz nasıl ki vermiş olduğunuz imkanların istismarı noktasında bizi sorumluluğa davet ediyorsanız, ben de bankaların başı ve başkanı olarak bu süreci (yüksek faiz verenleri) istismar edenleri ortaya çıkarmak için sizi göreve davet ediyorum."

## Enflasyon etkiliyor

ISO Başkanı Erdal Bahçivan, sanayicinin enflasyon ve tedarik zincirindeki aksamlardan dolayı stok yönetimi yaptığını ifade ederek, yüksek faiz konusunda Şahap Kavcıoğlu'nu göreve davet etti.



Sayime BAŞÇI

İstanbul Sanayi Odası Başkanı Erdal Bahçivan ile Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu faiz ve döviz tartışmasına girdi

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) 70 yıllık tarihinin en yüksek tansiyonlu toplantılarından birine ev sahipliği yaptı. Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu ile meclis üyeleri ve İSO yönetimi arasında, krediler, döviz ve stokçuluk üzerinden yürüten bir tartışma yaşandı. Oldukça gerilimli geçen toplantıda üyelerin krediye ulaşamama sıkıntılarını üzerine sorularını yanıtlayan Kavcıoğlu, sanayi üyelerini stokçuluk ve kredilerle döviz almakla suçladı. Erdal Bahçivan ise Türk sanayicisine ağır ithamlarda bulunulduğunu ve durumunun kutuplaşmaya gittiğini belirtti. Eximbank kredileri ile döviz alan İSO, İstanbul Ticaret Odası (İTO),

Ankara Sanayi Odası (ASO) gibi tüm oda üyelerinin listesinin ellerinde olduğunu açıklayan Kavcıoğlu, "Türkiye'de döviz hastalığı var.

### HEPSİNİN LİSTESİ VAR

Piyasaya mal vermeden fiyatı yükselten bir sürü firmayı paylaşabiliyim. İki şeyi karıştırmadan biz sizinle birebir paylaşayım siz çıkın açıklayın. Türkiye'de hem döviz anlamında hem de stokçulukla bizim düşük faizli ekonomi modelini suistimal eden taraflar var. Biz bunun ısrarla üstünde duruyoruz" diye konuştu. Düzenlenen toplantıda bir üyenin "Siz yüzde 14 ile bankaların fonlarken bize yüzde 45 ile kredi verenler var" sözü-

ne "Alma abi, alma. Almayın, onlar vermek zorunda kalacak" ifadeleri ile cevap veren Kavcıoğlu, döviz hesaplarını izlediklerini belirterek, "6 ayda 2021 yılının 3 katına yakın kredi kullanılmış. Bankacılık tarihinde böyle bir kredi yok. TV'ye çıkıp Eximbank'ı, TCMB'yi eleştirene kadar bu paranın peşine düşeceksiniz. Hiçbir banka yüzde 40 ile para veremez. Ben biliyorum bir kısmının nerede olduğunu, herkes döviz aldı. Biz bu rakamları takip ediyoruz. Hepsinin listesi var bende, hepsini paylaşabilirim. Siz krediyi alıp döviz, üç araba alırsanız nasıl vereceğiz bu mücadeleyi" dedi.



## Üretimi stok olarak algılamak KUTUPLAŞMA YARATIR

TOPLANTIDA yükselen tansiyonla Kavcıoğlu'nun suçlamalarına Erdal Bahçivan'dan da sert yanıt geldi. Sanayicinin enflasyondan ve tedarik zincirindeki aksamlardan dolayı da stoklarını yönetmek zorunda olduğunu ve bunun için envanterlerin dikkatli analiz edilmesi gerektiğini kaydeden Bahçivan, şöyle devam etti: "Ben bunları Türk sanayisi açısından tehlikeli ithamlar olarak görüyorum. Türk sanayisinin yaptığı tedariki ve üretimi stok olarak algılayacaksa aramızdaki görüşü kutuplaşmaya doğru götürür. Stok konusunda iddia ediyorum hiçbir Türk sanayicisi envanterindeki stoku piyasayı istismar etmek için kullanmamaktadır. Öyle bir dünyadan geçiyoruz ki 2-3 ay gemi beklediğimiz süreçlerden geçtik." Bahçivan konuşmasının başında, bankalarda TL cinsi ticari kredi faizlerinin yüzde 40 bandını aşacağını belirtmişti.

# 'Öngörülebilirlik en temel çıpa olsun'



Erdal Bahçivan

Şahap Kavcıoğlu

## EKONOMİ SERVİSİ

**Istanbul Sanayi Odası (ISO)** Başkanı **Erdal Bahçivan**, küresel ekonomik iklimin Türkiye ekonomisinin aleyhine dönmekte olduğunu belirterek, "İhracat pazarları bozulurken sanayici finansman desteğinden mahrum bırakılmamalı" dedi. ISO Meclisi toplantısına, Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu da katıldı. **Erdal Bahçivan**, sanayicilerin faiz maliyetlerinin düşürülmesinin en güçlü taraftarı olacağını belirterek şunları dile getirdi:

"Ancak ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan adımlar

kısa vadede yüksek faize bazı çözümler getirirse dahi, oluşturduğu güven kırılma riskleri, beklentilerdeki bozulmaların etkisiyle uzun vadede finansal kaynaklara erişimi zorlaştırmakta, maliyetini artırmaktadır. Bu nedenle güçlü, öngörülebilir bir para politikasının orta ve uzun vadede sanayimize katkı verecek en temel çıpların başında."

TCMB Başkanı Kavcıoğlu ise, "Arz sürekliliği ve cari fazla kapasitemizi destekleyecek finansal koşulları oluşturmayı amaçlayan sanayi dostu hedefli politikalarımızla yanınızda olmaya devam edeceğiz" dedi.

# KREDİ ÇEKİP DÖVİZ ALANI BİLİYORUZ



Sahap Kavcıoğlu

İSO  
İSTANBUL  
SANAYİ ODASI

**Merkez Bankası Başkanı Sahap Kavcıoğlu, İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) toplantısında ucuz kredi çekip döviz alan sözde sanayicileri 'stokçu' olarak niteledi ve sert uyarılarda bulundu: Ucuz krediyle döviz alanların listesi var elimizde. Bunu yapmayın.**

## İSO BAŞKANI BAHCIVANA' TEPKİ

■ Kavcıoğlu'nun tepkisi İSO Başkanı Erdal Bahçıvan'ın finansa erişim sıkıntısı olduğunu iddia ederek, "Reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamaları sonlandırın" sözleri üzerine geldi. Kavcıoğlu, "Kaynak var, vade uzatıldı, faiz düşürüldü. Bu kadar şikayeti anlamıyorum. 1 trilyon lira kredi verildi, bu para nerede" diye sordu.



## DÜŞÜK FAİZ İSTİSMAR EDİLDİ

■ Kavcıoğlu sözlerini şu şekilde sürdürdü: Sanayici, yatırım için verilen düşük faizli krediyle döviz alıyor. Enerji faturası 17,8 milyar dolardan 50 milyar dolara çıkarken, firmalar bu dönemde kredi kullanarak döviz aldı. Kredilerin nereye gittiğine siz karar verin. Ucuz krediyle döviz alanların listesi var elimizde. Bunu yapmayın. ◻ 4





## Stok suçlaması haksızlık olur

Erdal Bahçivan, Kavcıoğlu'nun stok eleştirisine tepki gösterdi. Bahçivan, "Stok acaba sanayicinin envanterinde niçin duruyor?" diye sordu ve şu açıklamaları yaptı: "Stoku doğru analiz etmezseniz başka yere gider. Kendisini enflasyondan korumak isteyen sanayici de o kapsama sokarsanız tehlikeli bir başış açısına dönüşür. Stok noktasında hiçbir Türk sanayicisi piyasayı istismar etmek için bunu kullanmamaktadır. Hiçbirimiz stok yapmaktan memnun değiliz. Burada takdire denecek olan başarımız piyasayı speküle edecek boyuta getirilirse büyük haksızlık olur."

# Krediyle döviz alanları biliyoruz

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, sanayicilerin yatırım için verilen düşük faizli krediyle döviz aldığını belirterek, "6 ayda 1 trilyon lira kredi kullanıldı. Nerede bu para? Ucuz krediyle döviz alanların listesi elimizde" dedi.

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin temmuz ayı olağan toplantısında Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu ile sanayiciler arasında gerilim yaşandı. Toplantıda, İSO Başkanı Erdal Bahçivan, alınan tedbirlerle finansman koşullarının sıkılaştığına ve TL ticari kredi faizlerinin yüzde 40 bandını aşığına işaret etti. Bahçivan, finansman olanaklarında normalleşme sağlanması ve reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamaların sona erdirilmesi gerektiğini vurguladı.

### SUREC DAHA AĞIRLAŞIR

İhracat pazarları bozulurken sanayicinin finansman desteğinden mahrum bırakılmaması gerektiğinin altını çizen Bahçivan, "Merkez Bankası, TL cinsi reeskont kredilerindeki döviz bulundurmaya ve bozduurmaya ilişkin koşullarını esnetmeli. Reeskont kredisi esaslarının belirlendiği tarihten önce doğmuş finansal borçlar için şirketlerin döviz satın alarak ödeme yapabilmesine dair bir istisna getirilmeli" dedi.

### 1 TRİLYON LİRA NEREDE?

Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu Bahçivan'ın eleştirilerine aynı sertlikte cevap verdi. Yatırım kredilerinin dövize gittiğini belirten Kavcıoğlu, sanayicilere tepki gösterdi. Eximbank'ın uzun süredir sıfır faizli kredi verdiğini kaydeden Kavcıoğlu, "Merkez Bankasını eleştirmek yerine gidin bu parayı kullanın. Kim kullanamazsa takipçisi olacağız. Kaynak var, vade uzatıldı, faiz düşürüldü. 1 trilyon lira verilmiş. Kaynak var ama herkes şikayet ediyor. Nerede bu para? Sanayici yatırım için verilen düşük faizli krediyle döviz alıyor" diye konuştu.

### LİSTELER ELİMİZDE

Enerji faturası 17,8 milyar dolardan 50 milyar dolara çıkarken, firmaların bankacılık kesiminden 55 milyar dolar kredi kullanarak döviz aldığını kaydeden Kavcıoğlu, "Kredilerin nereye gittiğine siz karar verin. Ucuz krediyle döviz alanların listesi var elimizde. Bunu yapmayın" dedi. Kavcıoğlu, banka kredi faizinin yüzde 40'ı aşığı eleştirileri için de "Hiç bir banka yüzde 40 ile para veremez. Biz takipçisi olmaya çalışıyoruz. Ama siz de talep etmeyin. Özel bankalardan yüzde 20-22'nin üzerinde kredi kullanmayın" şeklinde konuştu.

### NİYE GEÇEN YIL YAPILMADI?

6 ayda 1 trilyon lira kredi kullanıldığını, ancak krediyi alıp yatırım yapmak yerine döviz alındığını ifade eden Kavcıoğlu, konuşmasının devamında sanayicinin stok yapmakla itham etti. Kavcıoğlu şöyle dedi: "Faizler düşükkken iş adamımız bunu farklı kullanıyor. Bunu bankalara yüklemek doğru değil. Alıyor parayı dövize yatırıyor. Bunun elimizde yüzlerce örnekleri var. Korkunç stok yaptılar. Bu kadar stok niye bu sene yapılmış? Sanayici ucuz krediyi bulup yatırım yapacakken fiyatlara yansıtıyor, stok yapıyor. Burada bankalar üzerine düşeni yapacak ama sanayiciler de yarından itibaren stoklarını azaltacak, dövizlerini bozacak. Riskse hepimiz alacağız. Hesapta o kadar döviz tutarsanız bu olmaz."



## ENFLASYONDA KALICI DÜŞÜŞÜ SAĞLAMAYI AMAÇLIYORUZ



**T**ürkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu, enflasyonda en kısa sürede kalıcı düşüş sağlamayı hedeflediklerini söyledi.

**Istanbul Sanayi Odası (İSO)** Meclis toplantısında konuşan Kavcıoğlu, para politikası kararlarında yatırım ile üretimin artmasını sağlayacak ve sürdürülebilir cari denge hedefini destekleyecek finansal koşulların oluşumunu gözettiklerini de belirtti.

### GÜÇLÜ BÜYÜME DEVAM EDECEK

Ayrıca Türkiye'nin salgın döneminde iktisadi faaliyet açısından diğer ülkelere kıyasla oldukça başarılı ve güçlü bir performans sergilediğine dikkati çeken Kavcıoğlu, şu ifadeleri kullandı: "Bilindiği üzere söz konusu dönemde birçok ülkede iktisadi faaliyet gerilemiş ve pek çok ülkede ise bü-

yüme sifra yakın bir seyir izlemiştir. Buna karşılık, ilerleyen süreçte hızla normalleşen Türkiye ekonomisi, yüksek oranda büyümüştür. Bu çerçevede ekonomimiz 2021 yılında yüzde 11'le diğer ülkelere göre güçlü bir büyüme performansı sergilemiştir. 2022 yılının ilk çeyreğinde Rusya ve Ukrayna arasında başlayan çatışma, süregelen olumsuz yönlü arz şoklarının etkilerinin daha da ağırlaşmasına ve belirsizliklerin artmasına neden olmuştur. Bununla beraber yurt içi iktisadi faaliyet negatif arz şoklarına rağmen sürdürülebilir bir yapıda ve kesintisiz bir şekilde güçlü seyrini devam ettirmiştir. Bu çerçevede 2022 yılının ilk çeyreğinde yıllık büyüme oranı yüzde 7.3 olarak kayda geçmiştir. İkinci çeyreğe ilişkin beklentimiz de büyümenin bu orana yakın olacağı yönündedir."

**i**stanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin temmuz ayı olağan toplantısında ana gündem finansmana erişim sorunu oldu. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, finansman olanaklarında normalleşme sağlanması ve reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamaların sona erdirilmesi veya esnetilmesi gerektiğini vurguladı. Bahçivan, güçlü, öngörülebilir para politikasının orta ve uzun vadede reel sektöre katkı verecek en temel çözümlerin başında geldiğini söyledi. İhracat pazarları bozulurken sanayicinin finansman desteğinden mahrum bırakılmaması gerektiğinin altını çizen Bahçivan "TCMB, TL cinsi reeskont kredilerindeki döviz bulundurmaya ve bozdurmaya ilişkin koşullarını esnetmeli. Reeskont kredisi esaslarının belirlendiği tarihten önce doğmuş finansal borçlar için şirketlerin döviz satın alarak ödeme yapabilmesine dair bir istisna getirilmeli" çağrısı yaptı. Bahçivan, önümüzdeki dönemde büyümede yavaşlamanın talep kanalıyla, yükselen faizlerin finansman koşulları kanalıyla, yüksek enerji fiyatlarının ise maliyet kanalıyla ülke ihracatını olumsuz etkileyeceğine dikkat çekerek "Buna dolardaki güçlenmenin parite avantajımızı azaltma, hatta tersine çevirme riskini de eklemek gerekir. Tüm bunlar, uzun bir dönem lehimize olan küresel ekonomik iklimin, aleyhimize dönmekte olduğuna ve bu nedenle ihracatçı sanayimizin ve genel olarak ekonomimizin en az şekilde olumsuz etkilenmesi için bugünden çerçevesi iyi belirlenmiş adımların atılması, önlemlerin alınmasının gerektiğine işaret ediyor. Özetle; ihracat pazarları bozulurken sanayici finansman desteğinden mahrum bırakılmamalı" diye konuştu. - EKONOMİ SERVİSİ

# Gerçeklik dışı uygulamalar sona erdirilmeli

İSO Meclisi'nin temmuz ayı olağan toplantısı gerçekleşti. İSO Başkanı Bahçivan, finansman olanaklarında normalleşme sağlanması ve reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamaların sona erdirilmesi veya esnetilmesi gerektiğini vurguladı. Bahçivan "TCMB, TL cinsi reeskont kredilerindeki döviz bulundurmaya ve bozdurmaya ilişkin koşullarını esnetmeli" dedi.



Erdal Bahçivan "Son dönemde Eximbank'in kredi musluklarını büyük oranda kısması da firmalarımızı son derece olumsuz etkilemektedir" yorumunu yaptı.



FOTOGRAF: KARAR ARŞİVİ

## YÜKSEK FAİZ SORUNU BÜYÜYOR

İSO olarak ekonomide yatırımların, ihracatın, istihdamın artması bağlamında en çok önemsedikleri başlıkların fiyat istikrarı ve finansal istikrarın önemi ve korunması olduğunu vurgulayan Bahçivan, "Zira biz enflasyonun geçmişte olduğu gibi bugün de ne sanayicilerimize ne de diğer ekonomik aktörlere menfaat sağlayacağına inanmıyoruz. Sanayicilerimizin temel görevi olan sürdürülebilir yatırımları hayata geçirmenin, iş ve aş üretmenin, ihracat potansiyelini artırmanın ancak ve ancak enflasyonun ve beklentilerin kontrol altına alınmasıyla mümkün olduğunu düşünüyoruz. Yüksek revizyonlar, geleceğe yönelik öngörü yapmanın ne kadar zorlaştığını açıkça ortaya koyuyor. Tabii ki yüksek faizler, maliyet anlamında Türk sanayicisinin yıllardan beri en çok muzdarip olduğu konulardan biridir" dedi.

## BİRTAKIM ADIMLAR KISA VADELİ BİLE OLMUYOR

Erdal Bahçivan, "Yüksek kur ve faizlerin işletmelerimize getirdiği yükün özellikle son yıllarda arttığı açıkça görülmektedir. 2021 yılında İSO 500 şirketleri elde ettikleri faaliyet karının yüzde 60'ından fazlasına finansman giderlerine ayırmak durumunda kalmıştır" dedi. Alınan tedbirlerin uzun vadede bir çözüm olmayacağını vurgulayarak, şöyle konuştu: "Ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan birtakım adımlar kısa vadede yüksek faize dönük bazı çözümler getirirse dahi, oluşturduğu güven kırılmaları, beklentilerdeki bozulmaların etkisiyle daha uzun vadede hem finansal kaynaklara erişimi zorlaştırmakta hem de maliyetini artırmaktadır. Dolayısıyla bu politikalar, uygulamada da görüldüğü gibi bırakın faizleri düşürmeyi, faiz oranlarını altından kalkılması daha da zor noktalara taşımaktadır. Bu nedenle güçlü, öngörülebilir bir para politikasının orta ve uzun vadede sanayimize, reel sektörümüze katkı verecek en temel çözümlerin başında geldiğini özellikle vurgulamak istiyorum."



## Banka yerine firmalara borçlanmalar artıyor

**İSTANBUL Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, küresel ekonomik iklimin Türkiye ekonomisinin aleyhine dönmekte olduğuna, ihracatçı sanayi sektörünün ve ekonominin bu durumdan asgari düzeyde olumsuz etkilenmesi için bugünden itibaren önlemlerin alınması gerektiğine dikkat çekerek "İhracat pazarları bozulurken sanayici finansman desteğinden mahrum bırakılmamalı" diye konuştu. Bahçivan: "Yüksek faiz en çok muzdarip olduğumuz konulardan biri. Ancak ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan birtakım adımlar, kısa vadede yüksek faize dönük bazı çözümler getirse dahi, oluşturduğu güven kırılabilirlikleri, beklentilerdeki bozulmaların etkisiyle daha uzun vadede hem finansal kaynaklara erişimi zorlaştırmakta hem de maliyetini artırmaktadır. Bu nedenle, güçlü, öngörülebilir bir para politikasının orta ve uzun vadede sanayimize, reel sektörümüze katkı verecek en temel çözümlerin başında geliyor. 2021'de sanayicilerin bankalara olan borçlarından çok daha büyük bir hızla başka firmalara olan borçlarının artması da yeni bir durum olarak dikkat çekiyor. Sanayicilerimizin içinde bulunduğu bu durum, zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödemeler risklerine işaret etmesi bakımından endişe yaratıyor" diye konuştu.





# Sanayicilerin krediye erişimini önemsiyoruz

**ISO** toplantısına konuk olan TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu, son 5 yılda ihracatçılara 106 milyar dolar reeskont kredisi kullandırdıklarını belirterek, "Krediye erişimin tabana yayılması ve sanayicilerimizin krediye kolayca erişmesini son derece önemsiyoruz" dedi. **ISO** Başkanı Erdal Bahçivan da öngörülebilir para politikasının, sanayici ve üretim hayatı için temel çipa olması gerektiğini söyledi.

**İSTANBUL Sanayi Odası (ISO)** temmuz ayı olağan genel toplantısına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu konuk oldu. Toplantıda ekonomik gerçekleştirmelere değinen TCMB Başkanı Kavcıoğlu, "Makine-teçhizat yatırımları, ekonomimizin arz kapasitesini büyütürken, kalıcı fiyat istikrarına katkı sağlayacak. Türkiye ekonomisi büyürken, eş anlı olarak cari fazla verir hale gelmesi, büyüme ve fiyat istikrarının sürdürülebilir ve kalıcı olarak tesis edilmesini sağlayacaktır" dedi. Yurt içi iktisadi faaliyetin, negatif arz şoklarına rağmen sürdürülebilir bir yapıda ve kesintisiz bir şekilde güçlü seyrini sürdürdüğünü söyleyen Kavcıoğlu, "Sürdürülebilir büyüme ve fiyat istikrarına arz yönlü desteğin devamı için gerekli olan yatırım ihtiyacının ulaşılabilir, uzun vadeli ve düşük maliyetli Türk lirası finansman ile karşılanması önem arz etmektedir. Hedefli kredi po-



litikamızda kaynakların yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı artıracak yönde ve uygun şartlarda sağlanması temel ilkimizdir. Bu nedenle, krediye erişimin tabana yayılmasını ve sanayicilerimizin krediye kolayca erişmesini son derece önemsiyoruz" dedi.

**106 milyar dolar**  
Reeskont kredisi imkânı

ile son 5 yılda ihracatçı firmalara 106 milyar dolar finansman sağlandığına işaret eden Kavcıoğlu, "Kullanılan reeskont kredisi maliyetleri piyasa faizlerinin çok altında olup, firmaların finansman giderlerinin makul seviyelerde seyretmesine katkı sağlamaktadır. Merkez Bankası tarafından reeskont kredisi kullanan firmalara 2017 yılından iti-

baren uygun faiz koşullarının sunulmasıyla yıllık ortalama 250 milyon dolara ulaşan maliyet avantajı sağlanmıştır. Geçen yılın ilk yarısına kıyasla 2022 yılının ilk altı ayında reeskont kredisi kullanan firma sayısı 2 bin 199'dan 4 bin 476'ya; kredi kullanım tutarı da 9,3 milyar dolardan 11,1 milyar dolara yükselmiştir" diye konuştu.



# Sanayiciden 'normalleşme' çağrısı

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun katıldığı **İstanbul Sanayi Odası** Meclis toplantısında ana gündem finansmana erişim sorunu oldu. Alınan tedbirlerle finansman koşullarının sıkılaştığına ve TL ticari kredi faizlerinin yüzde 40 bandını aştığına işaret eden **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, finansman olanaklarında normalleşme sağlanması ve reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamaların sona erdirilmesi gerektiğini vurguladı. "Ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan adımlar kısa vadede bazı çözümler getirirse de uzun vadede finansal kaynaklara erişimi zorlaştırıp maliyeti artırıyor" diyen Bahçivan, güçlü, öngörüle-

bilir para politikasının orta ve uzun vadede reel sektöre katkı verecek en temel çapaların başında geldiğini vurguladı. İhracat pazarları bozulurken **sanayicinin** finansman desteğinden mahrum bırakılmaması gerektiğinin altını çizen Bahçivan, "TCMB, TL cinsi reeskont kredilerindeki döviz bulundurmaya ve bozdurmaya ilişkin koşullarını esnetmeli. Reeskont kredisi esaslarının belirlendiği tarihten önce doğmuş finansal borçlar için şirketlerin döviz satın alarak ödeme yapabilmesine dair bir istisna getirilmeli" çağrısı yaptı. **İSO Başkanı**, "Bu tablo önümüzdeki birkaç hafta aynı bakış açısıyla devam ederse süreç çok daha ağırlaşır" uyarısında bulundu. /03

## ■ KAVCIOĞLU: YANINIZDAYIZ

**TCMB** Başkanı Şahap Kavcıoğlu, hedefli kredi politikalarıyla ekonomi için en verimli sonuçları almaya odaklandıklarını ve kararları bu doğrultuda aldıklarını söyledi. Kavcıoğlu, yatırım ve ihracat kredilerinin toplam krediler içerisindeki payının yüzde 28'e yaklaşarak 20 yılın zirvesinde olduğu bilgisini paylaşarak, "Krediye erişimin tabana yayılmasını ve **sanayicilerimizin** krediye kolayca erişmesini son derece önemsiyoruz. Arz sürekliliği ve cari fazla kapasitemizi destekleyecek finansal koşulları oluşturmayı amaçlayan **sanayi** dostu hedefli politikalarımızla yanınızda olmaya devam edeceğiz" dedi.

**İSTANBUL SANAYİ ODASI BAŞKANI ERDAL BAHÇIVAN:**

# Finansman sıkıntıları **sanayici** ve ihracatçıyı zorluyor

**İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi Temmuz ayı olağan toplantısında konuşan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Nitelikli finansmana erişimde yaşanan sıkıntılar Türk sanayicisi ve ihracatçısını zorluyor" dedi.**

**İstanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi Temmuz ayı olağan toplantısı düzenlendi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun da katıldığı toplantıda konuşan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, "Nitelikli finansmana erişimde yaşanan sıkıntılar Türk sanayicisi ve ihracatçısını zorluyor. Bankalarda TL cinsi ticari kredi faizleri yüzde 40 bandını aşmıştır, risk primimizin ne yazık ki 900 gibi tarihi seviyelere dayanması neticesinde ise yurtdışından borçlanma olanakları en aza inmiştir. Uygulanan maliye politikaları faiz oranlarını altından kalkılması daha da zor noktalara taşıyor" ifadelerini kullandı.**

Bahçivan'ın açıklamalarından öne çıkanlar şöyle:

- Küresel gerçeklerle uyum sağlamayan adımlar uzun vadede finansal kaynaklara erişimi zorlaştırıyor, maliyeti artırıyor.
- Yüksek kur ve faizlerin getirdiği yük özellikle son yıllarda arttı.



- Enflasyonun geçmişte olduğu gibi bugün de **sanayicilerimize** menfaat sağlayacağına inanmıyoruz.
- Bankalarda TL cinsi ticari kredi faizleri yüzde 40 bandını aştı.
- CDS'in 900'ün üzerine çıkmasıyla yurt dışından borçlanma olanakları en aza indi.
- BDDK'nın TL kredi kısıtlaması kredilere ulaşımı zorlaştırdı.
- Reeskont kredisi için döviz satma zorunluluğu ihracatçıları olumsuz etkiledi.
- Uygulanan maliye politikaları faiz oranlarını altından kalkılması daha da zor noktalara taşıyor.
- Küresel gerçeklerle uyum sağlamayan adımlar uzun vadede finansal kaynaklara erişimi zorlaştırıyor ve maliyetini artırıyor.

- TCMB; TL cinsi reeskont kredilerindeki döviz buldurmaya ve bozdurmaya ilişkin koşullarını esnetmemelidir.
- Eximbank bir an önce finansman işlevlerine kavuşmalıdır.
- Şirketlerin bankalardaki kredi limitlerinin revize edilmesine şiddetle ihtiyaç var.
- KKM'nin daha etkin çalışması için vergi istisnasındaki kısıtlamaların kaldırılması gerekiyor.
- Reeskont kredisi esaslarının belirlendiği tarihten önce doğmuş finansal borçlar için şirketlerin döviz satın alarak ödeme yapabilmesine dair bir istisna getirilmeli.
- Bu tablo önümüzdeki birkaç hafta aynı bakış açısıyla devam ederse süreç çok daha ağırlaşacak.

**ŞAHAP KAVCIOĞLU:  
KREDİYE KOLAY ERİŞİMİ SON  
DERECE ÖNEMSIYORUZ**

**Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun konuşmasından satır başları şu şekilde:**

- İkinci çeyreğe ilişkin beklentimiz büyümenin ilk çeyrekteki %7,3'e yakın gerçekleşeceği yönünde.
- Net ihracatın büyümeye son 5 çeyrek boyunca arka arkaya pozitif katkı sağladığı görülmemekte.
- Politikalarımızla enerji fiyat artışları tarafından gölgelenen ve verilerle tespit ettiğimiz tarihi (cari fazla) fırsatının kalıcı olmasını sağlamaya kararlıyız.
- Mayıs itibarıyla yatırım ve ihracat kredilerinin toplam ticari krediler içerisindeki payı %28'e yaklaşarak son 20 yılın zirvesinde.
- Yatırım kredilerinin toplam TL ticari krediler içerisindeki payı %10 civarından Mayıs itibarıyla %13,9 seviyesine ulaştı.
- Krediye erişimin tabana yayılmasını ve **sanayicilerimizin** krediye kolayca erişmesini son derece önemsiyoruz.
- Net ihracatçı firmaların reeskont kredi payı yüzde 40'tan yüzde 55'e yükseldi.
- Sürdürülebilir büyüme ve fiyat istikrarına arz yönlü desteğin devamı için gerekli olan yatırım ihtiyacının ulaşılabilir, uzun vadeli ve düşük maliyetli Türk Lirası finansman ile karşılanması önem arz etmektedir.
- Merkez Bankası olarak tanıdığımız reeskont kredisi imkânı ile son 5 yılda ihracatçı firmalara 106 milyar ABD Doları finansman sağlanmıştır. Firmalara 2017 yılından itibaren uygun faiz koşullarının sunulmasıyla yıllık ortalama 250 milyon dolara ulaşan maliyet avantajı sağlanmıştır.
- Geçen yılın ilk yarısına kıyasla 2022 yılının ilk altı ayında reeskont kredisi kullanan firma sayısı 2199'dan 4476'ya; kredi kullanım tutarı da 9,3 milyar ABD Dolarından 11,1 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

# Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu, İSO Meclisi'nde bulunduğu sanayicilerle tartıştı 'Kimse dövizini bozmuyor'

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Bahçivan, "ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan adımlar"a dikkat çekti

**İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Meclisi'nin dünkü temmuz ayı olağan toplantısı, sanayiciler ile Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu arasında döviz tartışmasına ve kavgasına sahne oldu.

Toplantının açılışını yapan İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, faiz maliyetlerinin düşürülmesine dönük çalışmaların en güçlü taraftarı olduklarını hatırlatarak şöyle devam etti: "Ancak ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan birtakım adımlar kısa vadede yüksek faize dönük bazı çözümler getirse dahi, oluşturduğu güven kırılımları, beklentilerdeki bozulma-

ların etkisiyle daha uzun vadede hem finansal kaynaklara erişimi zorlaştırmakta hem maliyetini artırıyor." Kavcıoğlu ise dünyanın fırtınalı zamandan geçtiğini, sanayicinin bu fırtınayı hem kendi çabaları hem TCMB'nin sağladığı finansal koşullar sayesinde olabilecek en iyi şekilde geçirdiğini belirtirken şuna vurgu yaptı: "Para politikamızı ve modelimizi değiştirmeyeceğiz." Kavcıoğlu, meclis üyelerinin özellikli döviz ve krediye ilişkin sorularını ise özetle şöyle yanıtladı:

✓ Bir trilyon verilmiş kaynak var ama herkes şikâyet ediyor, nerede bu para? Verilen kaynakların bir kısmı ile herkes döviz aldı biliyorum. Döviz



**İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, TL cinsi ticari kredi faizlerinin yüzde 40 bandını aştığını söyledi. **Sanayici Gökhan Turhan** ise "Erdal başkan çok mütevazı söyledi. Faiz yüzde 45-50" dedi.

hastalığı var kimse dövizini bozmuyor.

✓ Hesabında çok fazla döviz varken hâlâ bankalardan ucuz kredi alıp döviz almanın önüne geçmek amacımız. Bankacılık sektöründe yüzde 15-16 ile verilen ucuz kredi ile kimse döviz almasın, mal stoku yapmasın.

Kavcıoğlu'nun bu sözleri üzerine araya giren Bahçivan ise üretim ihtiyaçları nedeniyle mal alanların zan altında bırakılmamasını istedi. İSO Meclis Başkanı **Zeynep Bodur Okyay** da sanayiciye daha yakın olunmasını önerdi. • Ekonomi Servisi



# Reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamalar sona ermeli

**İSO Başkanı** Bahçivan'ın konuşmasında öne çıkan diğer somut talepleri şunlar oldu:

- **Sanayiciler** olarak genel beklentimizin öncelikle kredi ve finansman olanaklarında normalleşme sağlanması ve reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamaların sona erdirilmesi veya esnetilmesi olduğunu bir kez daha belirtmek istiyorum. Bankaların kredi olanakları üzerindeki kısıtlayıcı kararları da esnetilmelidir. TCMB, TL cinsi reeskont kredilerindeki döviz bulundurmaya ve bozdurmaya ilişkin koşullarını esnetmelidir.
- Merkez Bankası kaynaklı yatırım avans kredisini çok önemli bir finansal enstrüman olarak görmekteyiz. Ancak bu kap-

samdaki yatırımcı müracaatlarına ilişkin süreçlerin çok daha hızlı bir şekilde işletilmesi, yatırımcı firmalarımızın bu finansman aracına daha etkin bir şekilde erişebilmesi büyük önem taşımaktadır.

- Reeskont kredisi esaslarının belirlendiği tarihten önce doğmuş finansal borçlar için şirketlerin döviz satın alarak ödeme yapabilmesine dair bir istisna getirilmelidir.
- Kurların yükselmesi ve enflasyon nedeniyle şirketlerin bankalardaki kredi limitlerinde aşımalar yaşanmaktadır. Üretim ve ticaretin tıkanmaması için şirketlerin bankalardaki kredi limitlerinin revize edilmesine ihtiyaç vardır.
- Rusya'ya uygulanan uluslararası yaptırımlar nedeniyle bu ülkeye yapılan ihracat bedellerinin dolar veya euro cinsinden ülkemize gelmesi mümkün olmamaktadır. Türkiye ile Rusya arasındaki ticaretin ruble ile yapılabilmesi bu soruna çözüm olabilecektir.
- 27 Temmuz'da yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararı ile KKM'deki istisna şirketlerin 30 Haziran tarihli bilançolarındaki yabancı para ile sınırlı tutulmuştur. Oysa, Merkez Bankasının 6 Temmuz tarihli tebliği, şirketlerin 30 Haziran tarihine kadar herhangi bir tarihte kur korumalı mevduata geçebilmelerine imkan tanımıştır. Kur korumalı mevduat sisteminin daha etkin çalışması için vergi istisnasına getirilen bu kısıtlamanın kaldırılması gerektiği düşünülmektedir.

# SANAYİCİ: Faizler yüksek KAVCIOĞLU: Alma abi alma



Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu **İstanbul Sanayi Odası**'nda iş insanları ile bir araya geldi, "Kredi faizleri yüksek" şikayetleriyle karşılaştı, bu şikayetlere, "Alma abi alma" yanıtını verdi. Kavcıoğlu iş insanlarını kredileri amacı

doğrultusunda kullanmamakla eleştirdi, "Krediyi çekip döviz alırsanız, araba alırsanız nasıl enflasyonla mücadele edeceğiz? Kredileri bu yüzden durdurduk" ifadelerini kullandı, bu yönde ellerinde isim listesi olduğunu söyledi. Merkez

Bankası Başkanı iş insanlarını stokçulukla suçlayınca devreye **İSO Başkanı Erdal Bahçivan** girdi, "Takdire dönmesi gereken bir başarıyı stokçuluk olarak anlatırsanız bu büyük sorun yaratır" diyerek Şahap Kavcıoğlu'na itiraz etti. **11'de**



# Türk işi sanayi devrimi!!!

**Istanbul Sanayi Odası (ISO)** temmuz ayı olağan meclisi toplantısı vardı dün. Toplantının bu ayki konusu TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu'ydü. Toplantıda finansmana yönelik ihtiyaçlar ve para politikasına yönelik değerlendirmeler öne çıktı.

## SANAYİCİLERE ÇIKIŞTI

Sanayicilerin durum tespiti ve işleyişin sürdürülebilir olması için sıraladığı talepler ile Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu'nun gündemi ve sanayicilere yönelik çıkışları, aslında Türkiye'de sanayicinin bu ekonomi politikalarına rağmen nasıl bir devrim gerçekleştirdiklerini ortaya koydu.

## GÖREV HATIRLATMASI

**ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, 7 aydır uygulanan ekonomi politikalarının sanayiciyi getirdiği noktayı anlatırken "Güçlü,

öngörülebilir bir para politikasının orta ve uzun vadede sanayimize, reel sektörümüze katkı verecek en temel çıpların başında geldiğini özellikle vurgulamak istiyorum" derken Merkez Bankası Başkanı'nun yüzüne "finansal istikrar görevi"ni hatırlattı.

## FAİZ ARTIRAN POLİTİKA

Sanayicilerin kredi bulmakta zorlandığını anlatan Bahçivan para politikası adına yapılanların ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamadığını vurguladı, oluşan güven kırılıklarına değindi. **ISO Başkanı** para politikasının, hem finansal kaynaklara erişimi zorlaştırdığını hem de maliyeti artırdığını ifade etti. Bahçivan bu politikaların iddia edildiği gibi faizleri düşürmediğini aksine faiz oranlarını altından kalkılması daha da zor noktalara taşıdığını söyledi.

## KAVCIOĞLU'NUN DERDİ BAŞKA

TCMB Başkanı Kavcıoğlu'nun gündemi ise farklıydı. Kredi bulamamaktan, işlerin çevrilebilir olmaktan uzaklaştığından söz eden sanayicilere Kavcıoğlu, "Krediyi çekip döviz alırsanız, araba alırsanız nasıl enflasyonla mücadele edeceğiz? Kredileri bu yüzden durdurduk" diye karşılık verdi.

## %40'LA KREDİ ALMA ABİ

Kavcıoğlu, bir sanayicinin "Sayın başkan %14 faizle bankaları fonluyorsunuz, %40'la kredi veriyorlar" demesi üzerine sanayiciye "Alma abi, alma" diye seslendi. Kavcıoğlu, "Almak zorunda kalıyoruz" diyen sanayiciye "O vermek zorunda kalacak" yanıtını verdi.

Kavcıoğlu, "Krediyi çekip döviz alırsanız, araba alırsanız nasıl enflasyonla mücadele edeceğiz? Kredileri bu yüzden durdurduk"

ifadelerini kullandı.

## HEPİNİZİN LİSTESİ ELİMİZDE

**ISO Başkanı Erdal Bahçivan** ve diğer sanayiciler, TCMB'nin politika faizi yüzde 14 iken bankalarda yüzde 50'lere varan oranlarda kredi faizleriyle karşı karşıya kaldıklarını ve Eximbank'tan da yeterli kredi desteğini alamadıklarını söyledi.

Sanayicilerin ısrarla kredi finansmanı bulmakta ne kadar zorlandıklarını anlatmalarına rağmen Başkan Kavcıoğlu ise kamu bankalarının yüzde 15,8 ile ticari kredi kullandığını, Eximbank'ın da TL cinsi yüzde 10, döviz cinsi yüzde 1 ile kredi kullandığını, yüzde 50'lere varan faizlerin söz konusu olmadığını söyledi.

Kavcıoğlu sanayicilere "Ucuz kredi kullanıp döviz ve araba alıyorsunuz, hepinizin listesi elimizde var" diye yanıt verdi.



## Sanayicilerin döviz bozdurmasını istedi

TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu ayrıca, "Firmalar 24 Şubat'tan itibaren ayına kadar 55 milyar dolar bankacılık kesiminden kredi kullanarak döviz aldılar. Başkanım'dan da rica ediyorum, lütfen açıklayın ya bu dövizleri bozsunlar. Bir kısmını bozsalar kur başka bir yere gelir" dedi.

**ISO** Meclisi toplantısına katılan Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu, gelişmekte olan ülkelerde iyileşmeler görülmesine rağmen gelişmiş Batı ülkelerinin tedarik sorunlarının yüksek seviyelerde kaldığını anlattı. Sonra da Türkiye'nin, salgın döneminde iktisadi faaliyet açısından diğer ülkelere kıyasla oldukça başarılı ve güçlü bir performans sergilediğinden söz etti.

Başka ülkelerden emanet alınan dövizler çıkarıldığında net rezervlerinin eksi 55 milyar dolar olduğu TCMB Başkanı Kavcıoğlu, toplantıda söylentilerden yola çıkarak sanayicilerin parası üzerinden dolar hesabı bile yaptı, "Türkiye'de iş adamlarının yurt dışındaki parasının 500 milyar dolar olduğu söyleniyor. % 10'u doğru olsa 50 milyar dolar ediyor" diyerek Türkiye'nin yaşadığı dolar sıkıntısına bir gönderme de yapmış oldu.

# Sanayicinin finansman sorunu büyüyor

İSO Başkanı Erdal Bahçivan, Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun da katıldığı toplantıda, enflasyondan yakındı, güçlü para politikası taleplerini yineleyerek, "İhracat pazarları bozulurken sanayici finansman desteğinden mahrum kalmamalı" dedi

**İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)** Meclisi Temmuz ayı olağan toplantısı düzenlendi. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun da katıldığı toplantının ana gündemi reel sektörün finansman yapısı oldu.

**İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, nitelikli finansman sorunun önemine dikkat çektiği konuşmasında; savaş, emtia fiyatlarındaki artış, Fed ve diğer merkez bankalarının faiz artırımları sonucu oluşan sıkılaştırma ve döviz kur-

larının güçlenmesi gibi sorunlara vurgu yaptı.

Bahçivan, Türk sanayicisi ve ihracatçısının şu anda en çok nitelikli finansmana erişimde sıkıntı yaşadığını belirterek, "Bankalarda TL cinsi ticari kredi faizleri yüzde 40 bandını aşmıştır, risk primimizin 900 gibi tarihi seviyelere dayanması neticesinde ise yurtdışından borçlanma olanakları en aza inmiştir. Bankalar ve şirketler yurtdışından borçlanmalarda zorlanmaktadır" açıklamasında bulundu.



## İhracat pazarlarında resesyon endişesi

**RESESYONUN** ana ihracat pazarları için artık azımsanamayacak bir ihtimal haline geldiğine dikkat çeken Bahçivan, "İhracat pazarları bozulurken sanayici finansman desteğinden mahrum bırakılmamalı" dedi. "Enflasyon tarafında ise ne yazık ki arzu ettiğimiz seviyelerin oldukça uzağındayız" diyen Bahçivan, Türkiye'nin yüzde 80'e dayanan tüketici enflasyonu ve

yüzde 140'a dayanan üretici enflasyonu ile dünyanın büyük bir kısmından önemli ölçüde ayrılmış durumda olduğunu ifade etti. Bahçivan şunları söyledi:

"Güçlü, öngörülebilir bir para politikasının orta ve uzun vadede sanayimize, reel sektörümüze katkı verecek en temel çözümlerin başında geldiğini özellikle vurgulamak istiyorum. Son

dönemde Eximbank'ın kredi musluklarını büyük oranda kısması da firmalarımızı son derece olumsuz etkilemektedir. Bu anlamda az önce de ifade ettiğim gibi, alternatif piyasalarda zaten fazlasıyla kaynak sıkıntısı çeken ihracatımız açısından Eximbank kaynaklarına ulaşamamak, telafi edilemeyecek boyutta sorunları giderek artırmaktadır."



# 'Finansman sanayicileri zorluyor'

TCMB Başkanı Prof. Dr. Kavcıoğlu'nun konuk olduğu **İSO** Meclis Toplantısında konuşan **İSO Başkanı Bahçivan**, "İhracat pazarları bozulurken **sanayici** finansman desteğinden mahrum bırakılmamalı" dedi.

## EKONOMİ SERVİSİ

**İ**stanbul Sanayi Odası (İSO) Meclisi'nin temmuz ayı olağan toplantısı, "Reel Kesimi Destekleyen Nitelikli Finansman Politikalarının Üretim ve İhracat Açısından Önemi" ana gündemi ile Odakule Fazıl Zobu Meclis Salonu'nda gerçekleştirildi. **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu katılarak gündeme ilişkin değerlendirmelerle bulundu.

**İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, önümüzdeki dönemde büyümede yavaşlamanın talep kanalıyla, yükselen faizlerin finansman koşulları kanalıyla, yüksek enerji fiyatlarının ise maliyet kanalıyla ülke ihracatını olumsuz etkileyeceğine dikkat çekerek "Buna dolardaki güçlenmenin parite avantajımızı azaltma, hatta tersine çevirme riskini de eklemek gerekir. Tüm bunlar, uzun bir dönem lehimize olan küresel ekonomik iklimin, aleyhimize dönmekte olduğuna ve bu nedenle ihracatçı **sanayimizin** ve genel olarak ekonomimizin en az şekilde olumsuz etkilenmesi için bugünden çerçevesi iyi belirlenmiş adımların atılması, önlemlerin alınmasının gerektiğine işaret ediyor.

Özetle; ihracat pazarları bozulurken **sanayici** finansman desteğinden mahrum bırakılmamalı" diye konuştu.

**İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** konuşmasında, Türk **sanayi**



ve ihracatçısının karşı karşıya kaldığı bir dizi sorunu da paylaştı.

Tüketici fiyatlarında gelen seviyelerin iç talebin seyrine ve fiyatlamalara dönük belirsizlik yaratmasına, yurtdışı üretici fiyatlarının rekabet koşullarını olumsuz etkilemesine ve atılan olumlu adımlara rağmen liranın seyrine dönük devam eden belirsizliklere değinen Bahçivan, ancak tüm bunların arasında Türk **sanayicisi** ve ihracatçısını çok zorlayan sıkıntının nitelikli finansmana erişimde yaşadığını dile getirdi.

Bahçivan konuşmasında, Eximbank reeskont kre-

dilerine erişilmesinin önemine geniş yer ayırarak, "Bankalarda TL cinsi ticari kredi faizleri yüzde 40 bandını aşmıştır, risk primimizin ne yazık ki 900 gibi tarihi seviyelere dayanması neticesinde ise yurtdışından borçlanma olanakları en aza inmiştir. Bankalar ve şirketler yurtdışından borçlanmalarda zorlanmakta ve iki haneli döviz cinsi faizler ile karşılaşmaktadır.

Bu anlamda Eximbank kaynaklı reeskont kredilerinin Türk ihracatçıları açısından ne denli yaşamsal bir kaynak olduğu çok açık görülmektedir. Finansman kaynaklarına erişimde cid-

di sıkıntılarının yaşandığı son yıllarda Eximbank, ihracatçı **sanayicilerimizin** en güçlü finansal iş ortağı ve tedarik kaynağı konumuna gelmiştir. Bu anlamda az önce de ifade ettiğim gibi, alternatif piyasalarda zaten fazlasıyla kaynak sıkıntısı çeken ihracatçımız açısından Eximbank kaynaklarına ulaşamamak, telafi edilemeyecek boyutta sorunları giderek artırmaktadır."

Haziran ayı sonunda B-DDK'nın şirketlerin TL cinsi kredi kullanımına döviz varlığı sınırı getiren adımın kredilere ulaşımı daha da zorlaştırdığına ve bazen dakikaların dahi önemli olduğu günümüz dünyasında süreleri uzattığına tanık olduklarının altını çizen Bahçivan "Bu tablonun önümüzdeki birkaç hafta içerisinde aynı bakış açısıyla devam etmesi durumunda sürecin çok daha ağırlaşacağını üzümlerle belirtmek durumundayız" dedi.

Bu sorunlardan yola çıkarak **sanayiciler** olarak genel beklentilerinin öncelikle kredi ve finansman olanaklarında normalleşme sağlanması ve reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamaların sona erdirilmesi veya esnetilmesi olduğunu vurgulayan Bahçivan, sözlerini şöyle tamamladı:

"Eximbank bir an önce finansman işlevlerine kavuşmalıdır. Bankaların kredi olanakları üzerindeki kısıtlayıcı karşılık kararları da esnetilmelidir. Benzer şekilde TCMB, TL cinsi reeskont kredilerindeki döviz bulundurmaya ve bozdurmaya ilişkin koşullarını esnetmelidir."

## Kavcıoğlu: Sanayi dostu hedefli politikalarımızla yanınızdayız

TCMB Başkanı Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu da sunuları söyledi: "Dünya fırtınalı zor bir zamandan geçiyor. **Sanayimiz** bu fırtınayı hem kendi çabaları hem de TCMB'nin sağladığı finansal koşullar sayesinde olabilecek en iyi şekilde geçiriyor. Her kriz bu sayede fırsata dönebiliyor. TCMB reel sektörler için iccedir. Merkez Bankası, makro-ekonomik koordinasyon ile kredilerin hem uygun maliyetli hem de cari fazla odaklı iktisadi faaliyetle uyumlu dağılımı için hedefli kredi yaklaşımını benimsemistir. Hem kredi programları

hem faiz kararları hem de makro ihtiyati önlemleriyle bu politikasını kararlılıkla uyguluyor. Yeni ekonomi modelimizde cari fazlaya destek olacak hedefli kredi politikalarımızla ülke ekonomimiz için en verimli sonuçları almaya odaklanmış durumdayız, tüm düzenleme ve kararlarımızı da bu doğrultuda alıyoruz. Merkez Bankası olarak arz sürekliliği ve cari fazla kapasitemizi destekleyecek finansal koşulları oluşturmayı amaçlayan **sanayi** dostu hedefli politikalarımızla yanınızda olmaya devam edeceğiz."



AA

## Sanayiciden Merkez Bankası'na faiz çıkışı

**Istanbul Sanayi Odası (ISO)**

Temmuz ayı olağan meclisi toplantısında finansmana yönelik ihtiyaçlar ve para politikasına yönelik değerlendirmeler öne çıktı.

Toplantıda konuşan **ISO Başkanı Erdal Bahçivan** küresel ekonomik iklimin Türkiye'nin aleyhine döndüğünü, ihracat pazarlarında bozulma yaşanırken **sanayicinin** finansmandan mahrum kalması gerektiğini belirtti.

Ana ihracat pazarlarında resesyonun azımsanamayacak bir ihtimal olduğunu belirten Bahçivan avro/dolar paritesinin de ihracatçı **sanayici** için kritik olduğunu söyledi.

Bahçivan konuşmasında para politikasına ilişkin değerlendirmesinde ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan birtakım adımların kısa vadede yüksek faize dönük bazı çözümler getirirse dahi, oluşturduğu güven

kırılganlıkları, beklentilerdeki bozulmaların etkisiyle daha uzun vadede hem finansal kaynaklara erişimi zorlaştırdığını hem de maliyeti artırdığını ifade etti. Bahçivan bu politikaların faizleri düşürmediğini aksine faiz oranlarını altından kalkılması daha da zor noktalara taşıdığını söyledi.

Bahçivan, Türk **sanayicisi** ve ihracatçısını en çok zorlayan unsurun nitelikli finansmana erişimde yaşanan sıkıntılar olduğunu, bankalarda TL cinsi ticari kredi faizlerinin yüzde 40 bandını aştığını belirtti.

Risk priminin 900 gibi tarihi seviyelere dayanması neticesinde yurtdışından borçlanma olanaklarının en aza indiğini söyleyen **ISO Başkanı** Bahçivan bankalar ve şirketlerin yurt dışından borçlanmalarda zorlandığını ve iki haneli döviz cinsi faizler ile karşılaştıklarını ifade etti. **Haber Merkezi**



# ISO'dan TCMB'ye ruble ile ödeme teklifi

TCMB Başkanı'nı ağırlayan ISO Başkanı Bahçivan, 'İhracatçılarımız ürün bedelleri ruble olarak Türkiye'ye geldiğinde, rublenin Türk bankacılık sektöründe süratlice TL'ye çevrilebilmesi gerekmektedir.' talebini dile getirdi

## RECEP ERÇİN

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO) Meclisi temmuz ayı toplantısında Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Prof. Dr. Şahap Kavcıoğlu'nu ağırladı. Toplantıda konuşan ISO Başkanı Erdal Bahçivan, Eximbank'ın kreditor görevini yerine getiremediğini, döviz bozdurma zorunluluğunun esnetilmesi gerektiğini, dünyadan ayrılan politikaların enflasyona neden olduğunu söyledi. Konuşmasında uygulanan politikalara yönelik sanayicilerin şikayetlerini sıralayan Bahçivan, ruble ile ticaretin geliştirilmesini Merkez Bankası'ndan talep etti.

Bahçivan, "Ukrayna ile Rusya arasında beş ayı aşkın bir süredir devam eden savaş ve Rusya'ya uygulanan uluslararası yaptırımlar nedeniyle bu ülkeye yapılan ihracat bedellerinin dolar veya avro cinsinden ülkemize gelmesi mümkün olmamaktadır. Türkiye ile Rusya arasındaki ticaretin ruble ile yapılabilmesi bu soruna çözüm olacaktır. İhracatçılarımız ürün bedelleri ruble olarak Türkiye'ye geldiğinde, rublenin Türk bankacılık sektöründe süratlice TL'ye çevrilebilmesi gerekmektedir." dedi.

## SANAYİCİ DOSTU POLİTİKA SÖZÜ

TCMB Başkanı Kavcıoğlu toplantıda bir gün önce Enflasyon Raporu toplantısında yaptığı sunumun bir benzerini yaptı. Ayrıca reeskont kredi kullarımlarına ilişkin de detayları paylaştı. Liralaşma vurgusu yapan Kavcıoğlu, yaşanan enflasyonun çoklu arz şokları ve dövizdeki artış yüzünden fiyatlarma davranışlarındaki bozulmadan kaynaklandığını savundu. Para politikası kararlarında yatırım ve üretimin artmasını sağlayacak finansal koşulların oluşmasını desteklediklerini bunun yanında makro ihtiyaç tedbirler de aldıklarını ifade eden Kavcıoğlu, cari fazla kapasitesine işaret ederek, sanayici dostu hedefli kredi politikalarını sürdüreceklerini not etti. Kavcıoğlu'nun sunumunun ardından ISO Meclis Üyesi sanayiciler söz aldı.

## 'GÜÇLÜ TL VE CAZİP GETİRİ' MESAJI

İstanbul Sanayi Odası Meclis Başkanı Zeynep Bodur Okyay ise, "Türk lirasına dönüştürülebilirliklerimiz gerekiyor. Bu sayede enflasyon çok daha kolay düşüşe geçecektir." dedi. Uzun vadeli düşünüş adımlar atılması gerektiğini belirten Okyay, özetle şu me-

sajları verdi: "Yolun sonu selamettir diyerek bir takım adımların atılması gerektiğini düşünüyoruz. Sanayiciler olarak gereğini yapmaya hazırız. İsteğimiz faizlerin düşmesi üretimin artmasıdır. Bunun için enflasyonla mücadele edilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Normalleşme ve CDS oranlarının makul seviyelere gelmesi gerektiğini düşünüyoruz. Son dönemde öne çıkan bir takım krediye erişimin zorlaşmasıyla ilgili sıkıntılarımız var. Krediye ulaşımın tüm şirketlere eşit yapılması gerektiğine inanıyoruz ancak hükümetimizin politikası olan ihracat ve milli sanayiye yönelik desteklerin artacağını bekliyoruz.

TL güçlü olduğunda cazip getiri verdiğinde istikrar sağlanacaktır."



## Bahçivan'dan 'ödeme riski' uyarısı

ISO Başkanı Bahçivan'ın toplantıda verdiği mesajlar özetle şöyle oldu:

■ Enflasyon Raporlarındaki yüksek revizyonlar, geleceğe yönelik öngörü yapmanın ne kadar zorlaştığını açıkça ortaya koyuyor.

■ Ekonomik güven ve küresel gerçeklerle uyum sağlamayan bir takım adımlar kısa vadede yüksek faize dönük bazı çözümler getirirse dahi, oluşturduğu güven kırılabilirlikleri, beklentilerdeki bozulmaların etkisiyle daha uzun vadede hem finansal kaynaklara erişimi zorlaştırmakta hem de maliyetini artırmaktadır.

■ Tüketici fiyatlarında gelenen seviyeler, iç talebin seyrine ve fiyatlamalara dönük belirsizlik yaratıyor. Yurtdışı üretici fiyatları ise rekabet koşullarımızda olumsuz etkiliyor.

■ Bankalarda TL cinsi ticari kredi faizleri yüzde 40 bandını aşmıştır, risk primimizin 900'e dayanması neticesinde ise yurt dışından borçlanma olanakları en aza inmiştir. Bankalar ve şirketler yurt dışından borçlanmalarda zorlanmakta ve iki haneli döviz cinsi faizler ile karşılaşmaktadır.

■ Haziran ayı itibarıyla reeskont kredisi kullanmak için döviz gelirinin yüzde 40'ını Merkez Bankası'na, yüzde 30'unu bankalara satma zorunluluğu getirilmesi ve izleyen bir aylık dönemde döviz almama taahhüdünün şart koşulması şeklindeki adımlar ihracatçılarımızı gerek kaliteli finansmana

erişimi zorlaştırmaması, gerekse de kur zararı yaratması ve yine gerekse de ciddi anlamda operasyon yükü getirmesi nedeniyle oldukça olumsuz yönde etkilemiştir.

■ Son dönemde Eximbank'ın kredi musluklarını büyük oranda kısması da firmalarımızı son derece olumsuz etkilemektedir.

■ Haziran ayı sonunda BDDK'nın şirketlerin TL cinsi kredi kullanımına döviz varlığı sınırı getiren adımın kredilere ulaşımı daha da zorlaştırdığına ve bazen dakikaların dahi önemli olduğu günümüz dünyasında süreleri uzattığına tanık oluyoruz. Bu tablonun önümüzdeki birkaç hafta içerisinde aynı bakış açısıyla devam etmesi durumunda sürecin çok daha ağırlaşacağını üzümlerle belirtmek durumundayız.

■ Finansman koşullarının sıklaştığı ve kredi imkanlarının daraldığı bugünlerde, sanayicilerimizin içinde bulunduğu bu durum, yakın zamanda yapmış olduğum açıklamamda da vurguladığım gibi zincirleme reaksiyon halinde gelişebilecek ödemeler risklerine işaret etmesi bakımından endişe yaratıyor.

■ Genel beklentimizin öncelikle kredi ve finansman olanaklarında normalleşme sağlanması ve reel sektör gerçeklerine uymayan uygulamaların sona erdirilmesi veya esnetilmesi olduğunu bir kez daha belirtmek istiyorum.

■ Eximbank bir an önce finansman işlevlerine kavuşmalıdır. Bankaların kredi olanakları üzerindeki kısıtlayıcı karşılık kararları da esnetilmelidir. Benzer şekilde TCMB, TL cinsi reeskont kredilerindeki döviz bulundurmaya ve bozdurmaya ilişkin koşullarını esnetmelidir.

■ Şirketlerimizin, sadece finansal piyasalara olan yükümlülüklerini yerine getirmek, borçlarını ödemek için aldıkları dövizlerden ötürü, Merkez Bankası reeskont kredisi kullarımlarına istinaden belli miktarda döviz satışı yapmaları istenmektedir. Şirketler ellerindeki döviz kaynakları yetersiz olduğu için ve yalnızca borçlarını ödeyebilecek için bu döviz almaktadırlar. Bu nedenle, reeskont kredisi esaslarının belirlendiği tarihten önce doğmuş finansal borçları için şirketlerin döviz satın alarak ödeme yapabilmesine dair bir istisna getirilmelidir.

■ Kurların yükselmesi ve enflasyon nedeniyle şirketlerin bankalardaki kredi limitlerinden aşımolar yaşanmaktadır. Üretim ve ticaretin tıkanmaması için şirketlerin bankalardaki kredi limitlerinin revize edilmesine ihtiyaç vardır.

■ Kur korumalı mevduat sisteminin daha etkin çalışması için vergi istisnasına getirilen kısıtlamanın kaldırılması gerektiği düşünülmektedir.